

FETYKÓ JUDIT A KAPUN TÚL

Mercator
Stúdió

Minden jog fenntartva, beleértve bárminemű sokszorosítás, másolás és közlés jogát is.

Kiadja a Mercator Stúdió
Felelős kiadó a Mercator Stúdió vezetője
Lektor: Gál Veronika
Szerkesztő: Dr. Pétery Kristóf
Műszaki szerkesztés, tipográfia: Dr. Pétery Kristóf

ISBN 978-963-607-430-2

© Fetykó Judit, 2009
© Mercator Stúdió, 2009

Mercator Stúdió Elektronikus Könyvkiadó
www.akonyv.hu és www.peterybooks.hu
2000 Szentendre, Harkály u. 17.
Tel/Fax: 06-26-301-549
Mobil: 06-30-30-59-489
e-mail: peteryk@t-online.hu

TARTALOM

A folyók.....	8
Hitetlen	9
Szorongás	10
Hárítás.....	11
Robi – 53	12
Változás.....	13
Felajánlás	14
Tízkor	15
Álomban	16
Megváltás	17
Várakozás.....	18
A kezed	19
Hiány	20
Télen	21
T é l	22
Köd	23
Hull a hó	24
Advent végén.....	25
Eső után	26
Rózsa	27
Vihar	28
Zápor	29
Ősz.....	30
Forróság	31
A víz	32
Az égen	33

Szélben.....	34
Ibolya	35
Tavaszi	36
Városodban	37
Sodrás	38
Nézlek	39
Barátnők	40
Kékszakáll	41
Még mindig	42
Álomtalan.....	43
Mind.....	44
Átok	45
Misén	46
Átlépések.....	47
Ha jön.....	48
Elmúlik	49
Kőtörők (Aranyásók).....	50
Debilita (IQ lefelé, A többség).....	51
Csend	52
Egy villanás	53
Sár, fény	54
Porszemek.....	55
Ennyi	56
A pont	57
A kapun túl.....	58
Ő magában.....	59
Időhatár	60
Ahogy látszik	61
Ti ketten (Barátaim)	62
Hullámváz.....	63

A tékozló fiú	64
Ami még	67
A kert	68
Ablakból.....	69
A csend	70
Hóherceg.....	71
Fáradt vagyok.....	72
Firka	73
Az év utolsó napján	74
Évfordulás.....	75
Reggel	76
A kezed	77
Hidegben	78
Iszony	79
Elmúlás.....	80
Karácsonyi ének	81
Lopakodó.....	82
Csillag.....	83
Karácsony,.....	84
Téli tájban	85
December végén	86
Meseházikók.....	87
Nappali homály.....	88
Fényerdő	89
Húsvét	90
Vasárnap, pirkadatkor	91
Híd után	92
Szabad áramlások.....	93
Menekül a csönd.	95
Időmúlás.....	96

Magam	97
Írnék neked.....	98
Októberi gondolatok	99
Október végén.....	101
Út a jászlig	103
Ősz	104
Reggel, november 3.	105
Emlékezés.....	106
Elbizakodott társaknak	107
Havazás.....	108
Délutáni tanítás után.....	109
Havazás otthon.....	110
Régi karácsonyok	111
Hull a pelyhes... ..	112
Éjjel, havazásban	113
Ködben (november 22-23.).....	114
Szél	115
Őszi sirató.....	116
A csend világa	117
Decemberi utazás.....	118
Külváros.....	119
Őzek a szántásban.....	121
Január végén.....	122
Maszkabál	123
A város arcai.....	124
Adventi tűnődés.....	126
Pünkösd hava.....	128
... főhajítás nélkül	129
Tűnődés október előtt.....	131
Az ötvenedik évben	133

Távolodik	135
Mindenszentek	136
Január végén.....	137
Alvó kert	138
Havazás.....	139
Csalogató	140
Nagypénteken	141
Ugyanaz	142
Alkonyat.....	143
Éjszaka	144
Pirkadatkor	145
Akkor	146
Vérmezőn	147
Temető	148
Egyoldalú telefonbeszélgetés	149
Őszi vers	151
FORDÍTÁSOK	152
Paul Bélanger: Tu t'attardes a terrasse.....	153
Teraszon.....	153
E.D. Blodgett: PEBBLES	155
Kavicsok	155
Gerty Dambury: J'ECRIS.....	157
Írok	157

A folyók

A folyók nem váltanak útlevelet.

A medence hívó ölébe árad ki-be az emberrengeteg,
a szél a határokon át sodorja az aranyat és a szemetet.
Egyik nagyapám minden őse Vereckén át, lóháton jött
ide,
a másik is messzi idegenből, csak azért, hogy legyen ke-
nyere.

Az egyik harcosan, büszkén, dacolva, fogyva, megverve,
győztesen,
hitte e föld csak övé, s volt, hogy hitében nem bízatta
senki sem;
váltott hitet, majd sokszor királyt, túlélte mindent, azt, mit
már nem lehet
– a másik bottal bírta rá fiát: változtasson nyelvet, nemze-
tet.

A folyók nem váltanak útlevelet.

Kevercse most e két régi szülőnek, hol kétlem, hol bízom
a mát.

Helyettem mások hiába beszélnek, hiszem csak mit sok
szemem lát.

Határ közel, határ távol, vagyok egyszerre ott túl és ideát,
benn lélekben mindig velem jönnek, rajtuk át, velük látom
a mát.

A szél a határokon túlról sodorja ismét az elszánt töme-
get,

a medence hívó ölébe árad, egyre árad az emberrenge-
teg.

A folyók nem váltanak útlevelet.

Hitetlen

Kétkedve, mindenre rákérdezve,
a legjobbnak is a fonákját látva,
mindenből fanyar kesernyét csinálva,
csakis és kizárólag mérlegelve.
Mint mikor minden elszabadul,
nincs biztonság, életkedv,
érzések, csak rideg ismeret,
mi vitat és vitatkozik vadul.
Nem okoz örömet a nap,
villámgyorsan áramló ismeretek,
adatok, állandó mérlegelések,
ám a logika megtalálja az utat!
Minek, miért, csak ennyi?
Ezek a hitetlen kérdései,
s a megtalált válaszokért
sokszorosan kell fizetni.

Szorongás

Tehetetlen, égő, céltalan, emésztő,
önmagába visszatérő,
fölösleges utakat kereső,
bízni, hinni nem tudó a lelkem.
Láttam, ó már láttam,
nem ezt hittem vártam,
mindenben mást találtam.
Csak a honnan biztos,
a hová homályos,
cél nincs, nem világos,
kell-e célt keresnem.

Hárítás

Teljes gondolati atmoszféra után
csupa nőietlen tulajdonság
nem fontos a ruha az ékszer
csak tiszta ép és színben összeillő
a többi mind lényegtelen
nem okoz izgalmat az új szabás
inkább egy könyv színek táj
tarka fonalak gobelin
– nem ér már semmi új, ne félj!

Robi – 53

Ide nyers erő kell
izzadtan porosan
levegőt alig kapva
végighaladni a soron
vagy míg a gép megáll
néhány deci benzin
és negyed órán át
forog a kés a földben
por égető nap
fogy a levegő
földszag fakadó bokrok
bizakodó madárdal
– ez a fészekrakás ideje
ők még minden tavasszal
elhiszik amit mi már...
de hol van még mikor
megáll a gép.

Változás

Érzelmek kuszaságából kikapaszkodva
a fent és lent a szinte minden
ismeretében nem lehet semmi új
viszonylagos nyugalomban semmi nem kell
biztos a csend
színtelen múlt idő.
Nincs távolság akadály mindent kiolt
csak ez a fontos
benne örvény a legmélyebb tengeri árok
és a legtávolabbi csillag között
forró vonzása
jelen tengerkék színének.

Felajánlás

... sose látnám a színek millió árnyalatát
ujjam nem mozdulna tűt vezetve
csipkét varázsolni a semmiből
többet nem mehetnék fel semmilyen hegyre
sorolhatnám ha csak ennyi lenne vagy bármi más
mindent odaadnék
csak bal kezed két ujjával elsimíthatnád hajad.

Tízkor

Az órát lesve
múlik az este
telefont várva
ülök szobámban
csak az a fontos
hogy a pontos
időt mutató
kicsi mutató
pontosan éppen
a tízre érjen.

Álomban

Az öreg, nehéz faajtón, mitől úgy
rettegtem kiskoromban, léptem be veled,
átlépve ezzel minden gáton,
hogy a múltamba beengedjelek
Minden az ismert, a régi volt,
a ház a tornác, a bútorok, szobák,
nem találtam semmi titkot,
mit ne ismernék ideát.

Nagy-nagy csend és nyugalom
fogadott az öreg házban itt,
nem kellett elmondanom,
tudtad, nem kérdeztél semmit.
Kéz a kézben lassan körbejártunk,
a falakon sok poros régi kép,
a házam-ékessége lámpát is megtaláltuk,
magunkat, egymást. Ez elég.

Megváltás

Lászlónak

... nem tudlak megváltani,
csak elfogadni, dédelgetni,
úgy ahogy vagy, magadért szeretni.
Itt van belül a jó és rossz kulcsa,
mi döntjük el magunkból kiindulva,
a képmásra visszamutat önnön ujja,
a zár egyforma, egyenlő az esély,
mi kell? – a jó, a rossz a cél,
melyért mindent megtesz az ember, s néha fél.
A végtelen valamennyi atomja,
az emlékezés összes foszlánya,
genetikánk minden variánsa
kevés hozzá, minden, mind kevés,
ami tőlem telik az is oly csekély,
– lehetek, aki altatót mesél,
ki ruhádat naponta igazítja,
lehetek animusom szerető párja,
dédszülőm gondoskodó unokája,
... és még mi is? Mi is lehetnék?
Az isteni adományokból ha kaptam,
ezernyi formában, tudatlan
számolatlan, ezernyi változatban
adhatom a mindennapokat,
nem ígérhetek jobb holnapokat,
sem gazdagabb, több magunkat.
Magadnak kell a boldogságot megtalálni,
csak segíthetek jó úton járni.
Nem tudlak, nem akarlak megváltani.

Várakozás

Szívszorító hiány
belső csend
eseménytelen napok
munkával hajtott idő
áll a naptár
első és utolsó pillanata
a tudatos gondolatnak
hosszú várakozás
egy napért
alfában kilépve
tér-idő ugrás
kezem addig nem ér
a gondolat rohanó
hiány hangtalan kiáltás
kényszerű belső csend.

A kezed

Elképzelem, ahogy álmodban párnámon van fejed,
érezem jelenléted, derekamat átfogó kezed.
Viruló bujazöld kertben nélküled minden hideg,
s addig nyugodt a röpke álom, míg átfog a kezed.

Hiány

A gondolat szóval kimondva
hiánnyá, féligazsággá válik,
nem fér bele, mi a gondolatba
lélekből ragyogva sugárzik.
Bármit mond a hang, csak hang,
nincs benne a teljesség,
a képzeletből csak egy szalag.
Hol van hozzá az egész?

Télen

A felhő földön jár, betakarva a táj,
nem látszik már a hegy, jön lassan a hideg.
Decemberi álom van a téli tájon,
a hullt falevelet sodorják a szelek.

Deres a gally, az ág, ez a téli virág,
mint a hamvas lepel, a dér úgy átölel,
növényt és házakat menyasszonynak mutat.
A legcsúnyább gaz is fehérbe öltözik.

Lassan lecsapódik, finoman rakódik,
bevon utcát, teret, leheletnyi vékony
a kristály-átmenet, s míg a finom elegy
csöndben lerakódik, zúzmara rakódik.

Csend van. Az alkonyat puhán, csendben halad
erdő, mező felett, városban, s lehet
dérrel satírozva, zúzmarával szórva
hozza a hideget, meghozza a telet.

T É I

A fehér összes árnyalatával
játszik, festi a tájat a tél.
A város szélén a sok fával
csipkepróbát tartva beszél.

Ez itt a hideg csontfehér jég,
ez meg a hófehér, vastag dér,
az a hamvasan fehérülő, még
alig kezdődő köd tejfehér.

Bársonyfehér a fenyőágon
a túlévélre csapódott zúzmara,
szikrázó fehér a gallyakon
a felrakódott dér maga.

Hópihék puha-pihe lágyan
csendben mindent beterítenek,
ezernyi fehér kristályban
ott van a téli üzenet.

Fenyőág, csengő, karácsonyfa,
s minden szép, mit a tél ígér,
a fehér csipkevarázs fokozta
kékesfehér, szikrázó, téli éj.

Köd

Csend van. Hideg februári éj.
A semmiből finom elegy kél,
s indul útjára gomolyogva,
a fagyos tájat beborítva.
Szél nincs. Minden mozdulatlan,
a semmi sodorja irdatlan
nagy gomolyagban, a semmi
hajtja, viszi, hangját nem hallani.

Hull a hó

Hull a hó, hull, lassan szitál,
halkan, zizegve földre száll,
a tél mára megérkezett,
pelyhes-fehér a havas csend.

Lassan, csendben, hóesésben
lépeget az ünnep szépen,
halkan kopog minden házon;
Béke legyen a világon!

Béke, étel, meleg szoba,
hova belép a Jézuska,
minden házat megkeresve,
hol várják őt az ünnepre.

Fehér, hamvas téli éjben,
minden menyasszony-fehérben,
karácsonyfa a szobában,
mindegyikünk otthonában.

Érintetlen fehér dunna
alá van a táj bebújva.
Ünnep van. Halk neszezéssel
hull a hó, s repül a széllel.

Advent végén

Kapkodó teljességkeresés szeretetpótló
igyekезet mindenváró semmit el nem
fogadó elégedetlen hiányban hiányt
teremtő lázas lüktetés abszolút zérusfok
fagyos semmije.

Írányt mutatva áll a csillag
fertőzve mentve titkot kvantumnyi
rezgést átörökítve sejtekbe
kétélű lehetőség fagy égés
megközelítés függvénye.

Elfogadó nyugalom szeretetrezgések
félelmet oszlató meleg szívérítés
biztosan tartó társ közelsége
gyermek biztató mosolya szeretet
rezgés energiája ma itt.

Távoli tájban,
abban a házban,
gyógyítsd meg hited,
s ha ragyog szíved,
gyűjts gyertyát te is,
fény lesz benned is.

Eső után

Zöld, zöld, ragyogva zöld a pázsit
minden fűszál éjig nőni vágyik,
fenn az égen báránfelhő úszik,
lágyan ringatózik.

Rózsa

Majd kibomlik a rózsa, még kell vagy száz nap,
Tavasztündér elhozza fényét a nyárnak.
Míg kinyílik a rózsa, a szirma bársony,
illatát friss szél hordja tavaszi tájon.
Ha elvirul a rózsa s a szirma hull már,
de új bimbóját hozza, még tart a szép nyár.

Vihar

Szél fúj, jön a vihar, reccsen, törik a gally,
hajlik, nyög bele mind, levél hull, mindent behint.
Csippen-csöppen a víz, zúgó zápor esik,
zuhog, mossa a tetőt, hozza az őszi időt.
Fázik, hervad a táj, múlik lassan a nyár,
itt van, közeleg az ősz, hagyja a nyári időt.

Zápor

Tombol, esik, ömlik, már szakad,
a felhő a földig ér.
Patakunk vize sárosan szalad,
a hegyről tölti sok-sok ér.

Szürkésfehér felhőcsapattól
takart az égész város,
a fel-felvillanó villámló haragtól
csak pár pillanat világos.

Nyögnek a fák a széltől,
zörög a tető, cserép repül,
félelmetes ez innen is bentről,
víz mindenütt körös-körül.

Lassan tisztul az esti ég,
villámlik, távolodva, messze,
fekete felhők rohannak szét,
s eljön az éjszaka csendje.

Ősz

Libbenve lassan lehull a sárgászörös őszi levél
a szél ma elcsitul de még zörög a barna falevél

Forróság

Por, forrón kavargó szél, száradó növények,
kiégett rétek nyárvége szagú táj,
júniusi aszály.

Felhő nincs sehol, a talaj repedt,
minden vízért eped, még ki sincs nyílvá,
megég a rózsa szirma.

Perzsel a levegő, az égen a kék kopott,
a táj színehagyott, délre égetnek a kövek,
éjszakára sincs enyhület.

A vörös minden árnyalatával szikrázik,
izzik a nyári fény.

A víz

A víz nyugtat, ringat, átölel,
magába fogad s elenged.

Az égen

Ott fenn a végtelen, nevető kék egen,
báránfelhő úszik, lágyan ringatózik.

Szélben

Hajlik, leng a széltől a diófa ága,
az ősz a levelet róla lecibálta.
Ágas-bogas ágak, hatalmas korona,
rázza a szél, tépi, össze nem bogozza.
Mohás törzs, szürke ág, apró sima gallyak,
hajlongnak a szélben, fakadni akarnak.

Ibolya

Kék ibolya. Kék? Vagy lila?
Édes bája az illata.

Tavas

A lé

A lé

csodás kikeletben,

a földszagú tájban, növő fű szagában, minden madárdalban,

az hangzik, tavasz van.

Városodban

Ez hát a legszebb utca Pesten.
Fagyhatár. Forró-hideg városodban.
Tündérmese hidegrázása bennem.
Megállunk jeges parkokban.
A fogunk koccan; forrón,
égetőn vág a jeges szél.
Végigmegyünk ma minden úton,
ahova akartad, hogy menjél.
Kék tűz izzása fogva tart.
Nincs kesztyű, ami most kéne,
Csak érzem még kicsit, míg tart;
hidegen éget az ujjad vége.
Reggel, este, álomból felébredve,
bűvölet utcájában járok.
Forrón hideg kezem kezvedben,
ismét oda, hozzád vágyok.

Sodrás

Visz köt sodor álom ébrenlét közt
az éjszakai felébredésben is
a nap minden történésében
semmi nem old
minden erősíti ami köt ami visz

Nézlek

Képzeletben állandóan nézlek,
megsimogatlak, mindenhogy becézlek,
megigazítom a fogason ruhádat,
elsimítom este az ágyad.
Látom hogy ülsz a fotelben,
s lapozol egy füzetben,
a nyugati égbolt alkonyi fénye
rávetődik asztalod szélére.
Képzeletben ismét átölellek,
karomban vagy, mégsem érinthetlek,
végigsimítom a hajadat, a szádat,
s a valós szoba váltja fel szobádat.

Barátnők

unalmas, kisszerű, összeillő
motívumok erősítik egymást
ezerszer hallott sirámok, nyöszörgő
tehetetlenség, tenni nem akarás.
Elég!

Kékszakáll

Komor vár a sziklaormon,
felette felhők, s a tág végtelen.
Ez a Kékszakáll-birodalom,
sivító, zúgó szél a hegyen.

Egyedül van birodalmában,
mindig egyedül, csak maga,
senki nem várja a szobában,
s asztala mellett is társa önmaga.
Az asszonyok a titkos szobákban?
Vajon velük ott mi lehet?
Élnek, vagy halnak a magányban?
Tőlük sosem jön üzenet
Kékszakáll egyedül, magában.
„Mondd meg, mondd, mert szeretlek.”
Visszhangzik a gondolatában,
amire soha nincs felelet.
A türelmetlen asszonyhit
nem bírja a lelket kitárni.
„Mind ilyen? Te is Judit?
Tudtalak volna szeretni, imádni”.
„Mondd, mert szeretlek,
nyiss ajtót, mert szeretsz”.
Lelki játékok hova vezetnek?
„Már nem akarlak. Te is mehetsz”.

Él egyedül, magában
szobáiban a komor várnak.
Mebékél az örökös magányban?
Van érzés, asszony, akit várhat?

Még mindig

A démon ismét jó munkát végez
összeegyeztethetetlen a két pólus
lelkiismeret szorongás
hit szerelem
kihez meddig
hová
keserű sós válasz
riadt féltés
mit válaszolnál tennél
hit érzés szélsőséges ingásában.

Álomtalan

Álomtalan semmi
hőtagulás
reccsen a fakeret
nem kísért
nem kísér
közönyös már
hihetetlen
rideg tények
naponta azonosítják
múltbeli valódiságát
a gondviselés
mindenen átsegít

Mind

Mind elhagytak. Amikor legjobban fájt.
Félelmeim égő kínjai közt nem volt
cikornya, szögletes lett a szó.
Elfogadó érintés helyett dorgáló szavak.
Diszkrét távolságtartás. Bizalomra kifecsegs.
S míg sebeimet nyalogatom, udvarias értetlenkedés.
Mind... Minek beszélek? Még én vádaskodom?
Elmúlik. Mint már annyiszor.
Még süt, éget, vele múlik s kél a nap.
Tudhatnám már – csak önveszélyes naivitásom az oka –,
mindig egyedül voltam. Vagyok. Leszek?
Nem tudok senkit megváltani. S engem?
Tán nem akar senki. Ez is egyik tévedésem.
A titkaim? Már nem titkok. Csak vinnyogás.
Egy elfogadó, csodálkozás nélküli hangot!
Egy szót! Mondjuk annyit, hogy...
Jégbe hűtött porcelánhomlokánál értettem meg
ismét: egyedül vagyok. Már soha, senki...
A többi válogat bennem érdeke, kedve szerint.
Kinyújtom a kezem, érintem a semmit.
Újra elhiszem, nem vagyok egyedül. Csak tévedtem.
Most. Megint.
Ő velem van, de oly misztikus messzeségben,
hogy képmásai jelenlétének hiánya fojtogat.
Függőleges sziklafal szélén éles
porkristályokat sodor a szél.
A nehézségi erő értéke ezen a szélességi körön ugyanaz.
... hatása... gondolattoktól függve változó.

Átok

Homlok mögül eszelősen kiszakad
a megvadult akarat.
Repül, rezeg, tovaered,
keres poklot és eget
Minden harmatcseppen, tükrön, fényes testen
millió fele törik, lassan felerősödik.
Csapódik a végtelenbe, sosem ér fel az egekbe,
a pokol sem várja, sehol nincs maradása.
Bumerángxként visszapattan,
ki elküldte azon csattan,
lelkét élő holtta törve,
feléget mindent körötte.

Misén

Darabokban hull a máz, a festett szentség lepereg,
feléget, kiürít a láz, mi hit nélkül csak máz lehet
Hozsannázó szájak nyílnak, s belül vad, üres gyűlölet,
egyszerre egyet sosem akarnak, a lelkük üres, a hely
csupán keret
Faoltár, arany, kék, fehér, halkan serceg a gyertyaláng,
a hozsánna az egekig nem ér, pereg a máz, a hit, s kial-
szik a láng.

Átlépések

Ébrenlét álom határán bármi megtörténhet
átléphetők a végtelen tér idő korlátai
lehetséges térugrás vissza előre időben
akadálytalanul átjárható fal mit magunk állítottunk.
Aztán?
Álom kiszámíthatatlan áramló képei
ébrenlét. Alakíthatjuk falainkat.

Ha jön...

Ha jön az este,
s itt ér az este
virágzó kertben,
alkonyi fényben,
tücsökzenében,
nyár-ölelésben,
rózsaillatban,
tűzliliomban,
puha pázsiton,
csendes alkonyon
halk madárdal szól
a nyugalomról.

Elmúlik

A fáradtság egy idő után elmúlik magától.
Monoton ismétlődéseimben
oly szürkén múlik a nap.
A várakozás idejében
megáll, s óra a pillanat.

Kőtörők (Aranyásók)

Hazugság, kábult önámítás,
mit csodának dalnak hisznek.
A hegy kincseire vigyáz,
mit sem ad érdemtelennek.
Lábak tiporják köveit,
s az elvakult szem mégse lát,
arrébb rúgja az ametiszt,
nem ismeri fel aranyát,
keresi törve a sziklát,
hol az aranyrög, hol a kincs,
sosem tudja meg annak titkát,
hol van, mi lelkében nincs.
Hazugság, dicsekvő mesék,
üres, önisméltó semmi.
A láng, az izzás csak emlék.
Meddő a lélek ércet keresni.

Debilita (IQ lefelé, A többség)

Acsarkodik, csaholva ordít,
igazában hívén ordítva csahol,
saját szintjéhez mindent letorzít,
bizton hiszi *fenn* hallják valahol.
Ő írni elég jól tud, olvasni
sem rest, ismerete a széles ponyva,
több mint húsz verset el tud „szavalni”
– tájékozott az irodalomba’.
A tudós hülye, szakbarbár, csaló,
az úrhajós beképzelt, szószegő, léha.
A legjobban ő tudja kinek mi való,
csoda, ha valaki előtte valaki néha.
Gördülékenyen, begyakorlottan
ontja, ömlesztvi frázisait,
magabiztosan, hangos erőszakosan
igazában hívén csaholva ordít.

Csend

A nyáréjszaka hangjait hársillatú szél repíti.
Az éj zúgó bogarait lámpám fénye megszedíti.
A tücsök elhallgatott. Megunta tán a nótát?
Vagy hangol? S aztán legott eljátszik még egy strófát

Egy villanás

Egy villanás. Semmi az egészhez képest.
Szennyes a kék folyam vize.
Tenyérsi napos hely,
tán egy szál virág megél.
Enyém itt minden park, liget,
túllépve küszöbön villanófényben
dimenzióink minden lehetősége.

Sár, fény

Pokol kivetett, égnek nem kellek,
marad, mi van, a földi sárvilág.
Tudatot kaptam, hogy feleseljek,
s tudjam mi az, mit nem léphetek át.

Csapongni enged, lehetek sár, fény,
alkuját nem kétli, s nem írja át,
a legrosszabban is volt kis remény,
látom az utat, hiszem igazát.

Porszemek

Apró mozaikdarabok,
kis semmi kövek,
jelentéktelen porkristályok,
miket vihar követ.

Ennyi

Tehát ennyi? Ez az egész?
Alattam rezeg, összeomlik
a biztosnak hitt világ.
Ez csak az én gondom.
Csak az én világom.
Hogy hol és mekkora az új?
Csak rám tartozik.
Megkaptam rá a jogot, hogy
döntsek minden ügyemben.
El fogom dönteni.
Mint eddig, mióta
csak erre képes vagyok.
Már megtanulhattam volna...
Tehát ennyi.
Ez az egész.

A pont

Olyan nehéz, mintha súlyok lennének a vállamon,
pedig nincs más rajtam, mint pár nyári gönc.
Tétlen tehetetlenségben telnek a napok,
idegeim láza, félelme gyötör, s rak rám láthatatlan
köveket.
Kánikulában fázom, nincs az útnak vége,
mikor lesz a mondat végén
pont.

A kapun túl

A kapun túl, az mindig hajnal?
Vagy este, vagy éjszaka?
Izzó nap szikrázó fénye,
vagy képzeletem az maga?

A kapun túl, ha nyílik, tárul,
beenged egy más ez világ,
mi képzelettel, vággyal társul,
teret, időt egyszerre lépve át.

A kapun túl, ha oda bemegyek,
tér nyílik, egyszerre közel-távol,
előre, hátra bármit nézhetek,
minden kitárul, minden kitárul.

Ő magában

Magamutogató, mindenvágyó, csak a semmit érintő
nyughatatlan lélek, ki maga lázas fantáziálásában
vágja a hitet, mit egyszerre tagad és állít,
elvet és elemez. Mert őt mindig elhagyják...
Nem lehet segíteni rajta.

Időhatár

Vonatzaj. Enyhe szél. Már holnap, de még ma: éjfél.
Elemes órán hangtalan jön el az időhatár.
Még ma, de már holnap; az egyik egészül, a másik épp
kél.

Ahogy látszik

Van olyan ingovány, ami először
biztos útnak látszik.
Itt süllyed a betonalapú aszfaltos út,
az alapkövek zsombékká váltak,
a rét füve bűzös, rothadó szalma,
kamillafőzetnek látszik a méregpohár,
a mező virágai Lukrécianak nyílnak,
ki a másvilágon nevetőgörcsökben
fetreng az élők kínjain.

Ti ketten (Barátaim)

... számtalanszor el- és átbeszéltük,
egyre visszatérnek az alapmotívumok,
hogy ő, meg ő, külön, együtt, az ő szemléletük,
volt ott, áll itt – a kérdések válaszolatlanok.

Kétkedés, ezernyi apró jajkiáltás,
bízva bízás, ám nincs új ösvény,
bár van remény, s nincs kilábalás,
más benne, s benne a hit, a törvény.

Tudják már az összes feltehető kérdést,
ismernek minden lehetséges választ,
ki az, ki vállalja a másik pusztaságát,
mikor lesz, mikor mindkettő egyformán választ.

Körbe-körbe ugyanazon az úton,
vívódva múlatják a fogyó időt,
tudják, s nem akarják meglátni mi módon
merjenek találni maguknak jövőt.

Hullámozás

Hullámozó lebegés, oda-vissza,
oda-vissza; láthatatlan üvegfal, vagy celofán,
képbe nem illő színes
elővillanása gyökerével felfele álló növénynek,
gondolati mutatvány, oda-vissza
egyenletes ütemben, mint a hinta,
s közben vastagszik, terjed a
föfefe növő gyökér.

A tékozló fiú

(novella versben)

A bátyám alig szól, ajka néma, nem kívánt vendége lettem,
vissza már nem léphetek a napra, amikor világgá mentem.
Csábított kaland, az ismeretlen, hívott, vonzott a csillogás,
hamis barátok rabja lettem, cédákra költöttem sok mínát.
Dicsértek, bíztattak, mily bátor, elszánt, derék az ilyen legény,
s én hittem nekik, nem látva meg, hogy bűn az, mi szemükben
erény.

Vonzott mulatság, – s én fizettem – a leghíresebb szajha kel-
lett,

a tisztességet kinevettem, ily kedvhez céda hazudott szerel-
met.

Gúnyoltam hitet és becsületet, minden eskümet megszegtem,
mi tisztességet tanultam otthon, kérkedve, önként feledtem.

Mohó voltam, a minden kellett, kevés volt nekem a fél világ.

A jussomat keveselltem, hitemben biztatott a társaság.

Apám, fivérem elfeledtem, távoli tájon oly könnyű ez,
és már könnyű voltam, s könnyedén költöttem el minden pénz-
emet.

Akkor eljött az igazi ördög, barát, biztató képiben,
s felajánlott némi kölcsönt, folytathassam addigi életem.

Barátnak hittem, jóakarónak – segítettek a vályúig.

Apám megbocsát, én nem magamnak. S mit gondolhatnak ők
ma itt?

Izzik, forró a föld,
a nap perzsel, vakít,
fakult a nyári zöld,
az ősz betakarít.

Ujján apám gyűrűje díszlik! Én sose kaptam ingyen semmit!
Irigy vagyok, hogy azt merem hinni, szereti benne, mit nem hisz?

Legyen hát, egyen, hisz a szolga sem halhat éhen e birtokon,
de Isten bocsássa meg nekem, már testvéremnek nem hívom.
Szólítom nevén, egy asztalnál eszünk, együtt mondjuk az imát,
minden reggel azzal ébredek, hogy tán a lelkem is megbocsát.
Engem is csábít, vonz az ismeretlen – irigylem tán a sok tivornyát?
Szajhák csókjára vágyom? Nem hiszem! És most jaj neki! Ó jaj nekem!

Fordul lassan a Föld,
a nap ma is lemegy.
Virrad, ragyog a zöld,
a fényben üzenet.

Mi lesz, ha majd ismét elindul, hitét széthordja, vagy mást követ,
vagy tagadóvá válik végképp, elhagyva mindent, mit követett?
Mondhatom akkor is fiamnak, hogy bocsásson meg újból neki,
ha ismét megmártózva piszokban megtér, s ajtaját zörgeti?
Imádkozom naponta érte, hogy ne húzza vissza őt a sár,
s ha az Úr meghallgat, remélem fiam nem lesz többé halott már.

Hibás vagyok, mert elengedtem, átadtam a ráeső vagyont,
vén fejjel nekem kellett tudni, a tapasztalatlan vágy csak ront.
Hajdan, ifjan engem is vonzott, csábított kaland, a nagyvilág,
de rájöttem, időben felismertem, a vágy nem a valóság.
Gyakran nehéz volt. Berzenkedtem, kerestem, hol a minden,
akkor értettem meg igazán, mikor fiam halottnak hittem.

Tavaszi rügyekben

indul az új élet,
lenn a gyökerekben
él az új ígélet.

Álmomban Fulvia táncol, övén aranypénzből van a szoknya,
Kivillantja meztelen testét a muszlin rafinált anyagja.
Nevető társaság vesz körül, mind rám üríti kupáját,
a bor tükrében magam látom, hallom a disznók visítását.
Ébredek, s mi vonzott akkor, émelyítve szaggatja a csendet.
Segítsetek! Mert jaj nekem! Nem bírom el ezt a szörnyű terhet!
A gyűrű égeti ujjam! Nem illet! Ez nem az én érdemem.
Ha százszor élnék, akkor sem érnék annyit, hogy az enyém
legyen.
A láva megdermedt, kidobott magából az az izzó hullám,
a pokol tüze el nem égetett, pernyéje hidegen hullt rám.

Távoli tájban, abban a házban
gyógyítsd meg szíved. S ha ragyog hited,
gyűjts gyertyát te is, fény lesz benned is.

Távol tűztől, forróságtól, mit fűtött, hajtott telhetetlen vágy,
Istenem, Uram, Istenem, hallgasd meg kérlek e félszeg imát!
Szavak spontán egymásutánja, imának kevés félszeg fohász,
mindig érzem szeretetét, tékozlóként is szeret, megbocsát.
Hív a hajnal, a harmatos fűszál, az állatoktól gazdag rét,
eddig nem éreztem, nem szerettem így a föld friss leheletét.

Ami még

Sáros földedből a gatz kikapartam,
zaklatott, elégedetlen várakozással
akartam megszabadulni tőled.

Senki nem jött.

Csak a senki jött.

Dús, roskadozó lombodban elválás
fájdalma.

Vissza nem térő mozdulatok
színek.

Feszülő izmok, veríték, tavaszi

új remény illata,

mikor még bírtam,

mikor még ez kellett.

Most indulnék már.

Már most indulnék,

ha lehetne.

Kényszerű ittlét félelme,

elválás gondolata szorítja a lelkem.

A kert

Ültettem, öntöztem, neveltem,
akartam, hogy ilyen legyen.
Most felém nőtt nagyságban, türelemben,
megvárt, míg lett benne ismét hitem.

Ablakból

Összehajol dió, tuja, orgona, tamariszkusz,
opálos ködben a csipke dér-zúzmara, mint a mirtusz.
Sűrű, zöld, vöröslő gally takarja
a szomszéd szürke tűzfalát.
Tuján, fenyőn hólepel,
s két ünnep közt a várakozás.
Cseneded, színed, mind ideköt,
elmenni végleg nem fogok,
lehetek bárhol, lélekben visszajövök,
nyugalmad hív. Most mégis elindulok.

A csend

Hallod a csendet? A csendet,
mi kívül hagy minden hangszilánkot,
órára von bűvös csend-palástot,
s azt sem hallani, hogy a mutató
útgát ketyegi lejáró rugó.
Hallod-e? Hallod-e a csended?
Mit belső nyugalmad teremtett,
s kizár minden nyugtalan hangot,
mi eddig felajzott, megriasztott,
s belül énekel, dalol a nyugalom,
mi hol alt, hol szoprán, hol bariton.
Fölös izgalom nem feszenget.
Hallod már? Hallod a csendet?

Hóherceg

Zúzmara lepi lassan az ágot,
tisztul a köd, s csipkét rak belőle a tél,
festi fehérre a kertet, tájat,
Hóherceg tél-csipke országáról mesél.
Különös, égő-fehér ez ország,
hol mindent a kemény jég, rideg fagy ural.
Mit itt megmutat és elhoz hozzánk,
csak játék neki az évszakos mínusszal.
Zúzmara lepi lassan az ágot,
fehér mirtusza így hinti a csodákat,
Hóherceg kacagva von palástot,
míg keringő hópelyhek lepik a tájat.

Fáradt vagyok

Mit se jelöl e pár szó.
Olyan jó itthon kezdeni a napot.
Most este van.
Az ágyban már jó.
Hőfödte reggel ébreszti a napot.
Fáradt vagyok.

Firka

Firka fonal-vonal
gurul a tollammal.

Az év utolsó napján

Új éven túl, túl a százados évezreden
– miről még évekig fognak magyarázni –
belül ünnepélyes csend kéne, hogy legyen,
mert itt az újév, új évszázad, évezred.
Mily keveseknek adatik meg,
hogyan alig túl a negyvenen
élhette át ezen a telen
mitől féltek, rettegték, hogy mi lesz, mi lehet;
itt az új évszázad, évezred.

Évfordulás

A Föld megkerülte ismét a Napot,
szabályos ívben „ballagott”,
s ha bármi picit eltérés lehetett,
nem jeleztek pályamódosítást a műszerek.
Hol hát a század, a régi, az új, a kezdet?
Melyik év, melyik század, mi eltelt?
Időtlen idejével megtesz végtelen forgást,
porszemei találgtják a maguk sorsát.

Reggel

Az asztalon még ott a csésze,
zuhanyból víz árad, mosakszol
– vidéki reggeleink része –
sosem elég a csendes nyugalomból.

A kezed

(lehet, hogy már volt szó róla)

Nézem a kezed,
nincs semmi különös a mozdulatban,
ahogy a toll „mozog az ujjadban”,
oly mindennapi; semmi érdekes,
a szokásos napi jegyzetek,
s közben annyira jó,
melegen nyugtató,
ahogy nézem a kezed.

Hidegben

Olyan ez, mint eddig bármely éjszaka,
mióta ember van a földön?...
Mélykék égen ridegen szikrázó csillagok,
s lenn életek.
Nyugszik, hallgat a fagyos föld,
csitul a város, nyugodni tér.
Rideg mezőkön minden megszokott
téli csendben húzza meg magát.

Iszony

Egy rongybaba, s mégis valós hústömeg,
ki egy perce még élt és tudta a
jót, rosszat, bánatot, örömet,
ember volt, gondolat. Most hullá.
Nem lehet megszokni.
Nem lehet megszokni.

Elmúlás

Hideg, merevítő verítékben úszva,
kapkodó légzés mozdulataival
a szem valahova hátra felé csúszva
összeeső érben a lét tócsáival
nem bír már a szív ütemre találni.
Fürödve halálos hideg verítékben
a lét és nem lét határán rohanni,
itt,
mit kéne még,
mit nem lehet már,
mit ígér az ég,
mit hoz a halál,
ott,
s vajon ott, és akkor a lét és nem létben,
hideg halálos, szörnyű verítékben,
hogyan lehet, hogy,
az életből
kiszakadni.

Karácsonyi ének

Most a legszebb a fenyő zöldje,
ezüst talpban félszegen várja,
lesz-e ma estére belőle
karácsony ékes, büszke fája.

Cukor, angyalhaj, színes lámpák,
kristálygömbök ékítik a fát,
kinn a csillagok muzsikálják
karácsony éje legszebb dalát.

S elindul a messzi homályból,
mit hiába kutat tudomány,
mindenkit megérint, elvarázsol
a meleg szeretetadomány.

Megkapja mindaz, aki kéri,
az is ki hit nélkül tévfereg
s tagadásában nem reméli;
neki is jut égi szeretet.

Csilingelve, millió ajkon
zengve szól az éjféli ének,
ünnep van a hívő világon,
a lélekgyertyák mind fehérek.

Lopakodó

Látod, lopakodik már...
megérinti a lombot,
ma egyetlen levelet
keringet le a fáról,
óvatos, nyárvégi, halk
suhanással jön a határból.

Csillag

Keleti tájon, ocsúdva, fájón
kel fel a csillag.

Pályája régi, ívét nem méri
tudja kit hívhat.

Útját befutja, zeng a világba
égi éji dalt.

Szórja a fényét, szeretet-kévé
bőven arat.

Hol hit sugára hull tiszta tájra,
szív befogadja.

Karácsony éjen, éjféli fényben
kél lélek- napja.

Karácsony,

...várunk; ma megszüless, hozd el nekünk ismét a csodát,
szándékát tiszta szeretetnek, örök ismétlődésben megújho-
dást.

Nincs ma semmi új napunk alatt,
tagadás, vad eszmék, cáfolat
próbálja megingatni a lelket.
Ritka, hol van, s él még szeretet.
Sosem volt Isten és Te meg se
születtél, az egész csak mese
– korszakunk mindent megmagyaráz,
s a kielemezett új igazság
mára minden mást semmivé tesz.
Most minden mást, jót semmivé tesz?
Rémület tölti be a lelket,
üres a világ és céltalan.
Születni a halálért kellett(?)
s közti időnk oly bizonytalan.

Karácsony. Van. Ismét eljön
az ünnep, az ajtón beköszön.
Jöjj hát! Éljük át ma a csodát!
Fényed a szeretet, s a téli napfordulás.

Némuljon el minden ezen az éjen, csillagod ragyogjon, szere-
tet beszéljen,
fakadjon, zengjen fel a lélek legmélyén a szeretet himnusza
karácsonynak éjén.

Téli tájban

Hófödte tájon, túl ködfátyolon,
végtelennek látszik a mező,
hull a hó, s a fehér paláston
a kristály csipkeszél egyre nő.

Cinke röpül az etetőre,
hol szalonna csüng madzagon,
éhes veréb ül a tetőre,
lesi a tyúkot az udvaron.

Kerítés tetején a szarka
cserregve vendégeket jelent,
a hó a mezőt betakarta,
varjústól ehetne idebent.

Míg keringelve lóg a cinke
szalonnástól körbe, s csipeget,
félve leszállva, nézegetve
veréb nyel tengeri-szemeket.

Beburkolódzva, tél-ruhában,
a rövidke nappal elpihen,
korai este homályában
dér száll a világra csendesen.

December végén

Hegyek alján, erdő szélén
Lisztként szítálva hull a hó,
Avar alatt, bújva, mélyen
Álmát alussza Év apó.

Szél nincs, a hó csendben szálldos,
Súlya a földre vezeti,
Hideg, fehér úton álmos
Lovait a tél kergeti.

Lombos, bokros erdők felett
Kemény, havas, magas tájon
Dér mirtuszos túlevelet
Hizlal a köd minden ágon.

Szurdokból a szél kitódul,
Megkavarja hónak pelyhét,
S míg az idő egyre mordul
Az év már nem leli helyét.

S mire múlik a december,
éjfél jelez minden óra,
eljön az új évezreddel
századunknak fordulója.

Meseházikók

Forognak parányi házikók,
Mit nagyapó keze faragott...
S míg
szalmából font, fából faragott
parányi házikók forognak,
habperecek és aranydiók,
ezüstgömbök tündökölnek...
... habos rózsaszín mind a gyertya,
csipkés a cukor papírja...
... tobozok, diók, aranyalmák,
mind mesebeli régi emlék...
... karácsonyfánk tükör előtt állt,
– csillogását megkétszerezték
szikrázó gömbök, gyertyafények –,
s mögötte tükör a végtelenbe
mit láthat gyermek tekintete.
... s forognak parányi házikók,
mit nagyapó keze faragott.

Nappali homály

Homályos párarengeteg,
egyre sűrűbb a lég-elegy,
nő a ködfal, nő, egyre nő.
Hideg ujjal festi a mező
színeit mattra váltva a tél.

Fagyos napok. Tél varázsa
déből csipkét rak az ágra.
Nappali hars zsidongásból,
derengő, fehér homályból
kiszáll az ünnepélyes csend.

Fényerdő

Fényerdőt játszanak mind az ablakok,
Millió lámpás, hiteget, integet,
Mint megannyi talmi csillagok,
Fényárral „dicsekszik” a panel-rengeteg.

Betonba önként zárt szívek dobognak,
Kalitkáikban tán otthonra lelve,
S míg az este fényei felragyognak,
Felénk borul csillagos éj leple.

Húsvét

Vasárnap, a korai misére vittük, anyámmal vittük a pászkát.

Templomunk megtelt; a pászkaszentelésre felsorakoztak teli, dús kosárcák.

Szagos víz, korai ibolyák, tömjén és súlyos, sós-édes ételillat...

Az oltár, a kék-arany ikonosztáz, mind olyan, mint sok évnek előtte,

Mikor kora reggel vittük, anyámmal vittük a pászkát,
Húsvét vasárnapi pászkaszentelőre.

Vasárnap, pirkadatkor

...akkor elszakadt a kárpit,
s előzönlötte az eget a haragvó erő...

„és most mi lesz? Hogy lesz ez után?
Én, ki csak eszköze vagyok e napnak,
honnan tudom meg, hogy tettem
oda vezet, hova ígérte a sugallat?
Forog vihar, ordít a menny,
magamon érzem minden sebét,
lábam nem visz. Minden reménytelen.
Tudni kell. Tudnom kell... él-e még?
Hideg, fekete félelem maradt.
Vagyok magamban. Magamon kívül.
Hideg ráz. Lázrohamos akarat
nem visz. Nem hozzák, hogy él – hírül.
Pokolra kell jussak érte;
de tudnom kell, ezért utána indulok:
megtudjam a igazat végre,
hogy él-e
kit elárultam, elárulok.
Él-e, mint mondják sugallatok,
feltámad-e...
Tudnom kell! Tudnom kell, él-e!
Nélküle maradt a semmi fekete éje.”

... üres a szépen hajtott vászon...
... derengő hajnalban, hol az éj
a világossággal összeér;
egy asszony jó, félve, remegve,
– üres a gyolcs, nincs beletemetve!
Üres a szépen hajtott vászon.

Híd után

Alig fele él a régi gesztenyésnek,
de hajdan, összeborult lombsátra alatt
vígan, vidáman, hetykén szólt az az ének;
– ma mint kopott képről nézhetem magamat –
eltűnt a régi híd, alóla poshatag,
sárgás-zöld vizével alig sodró patak;
út, apró kövekből, mit vulkán égetett,
lábat gyötrő, s mégis jó volt rajta menet
elábrándozni, tervezni jó előre.
A sors felét sem adta meg delelőre.

Szabad áramlások

(cím nélkül 1-4-ig)

1

Kint még világos, de itt benn már homály van.
Hányszor ültünk így anyámmal a szobában,
s míg ránk köszöntött lassacskán az este
hegyeink az éjjel olvadtak egybe.
Pihentessük a szemünk egy cseppet;
mondta anyám, s néha a tűzre sem tett,
ne lobbanjon bele az izzó fa fénye
az óvakodó éjszaka satír-köpenyébe.
szemünk pihent; és benn, és kinn az árnyak
sejtelmes formát adtak minden tárgynak,
aztán átvette hatalmát a sötétség:
ideje lámpát gyújtani, semmi kétség
hisz már semmit sem látunk:
villan a fény és tűnik az álmunk.

2

Buszmegálló. A cigisek fújják
„szent” dalukat; a nikotin nótát.
Gyomrom emeledik, mindenütt van egy;
panelből igyekszik a rengeteg
nép, s fújtat és fúj a párába füstöt.
Otthon a hajnal, a reggel tiszta,
a párát a lég mind elissza
s ki indul nem didereg
füstöt kémény ereget.

3

Most, épp negyed hatkor
semmi-szürke lett az ég,

ilyen az este és ilyen virradatkor,
száll a köd, álmos a reggeli ég.

4

Fél hat után mintha tanakodna:
az éj, s reggel; egymásba kapaszkodva.
Szárad az út.
És hatra itt a pirkadat,
benne világosodó ég alatt
felhördül a város,
s a széles, sávós
forgalom ismét nekivadul.

Menekül a csönd.

Rigó szalad, valamit felkap,
Varjú a fán énekel,
mint rozsdás lemez, ha fát kapargat,
olyan a szajkós reggeli jel.

Időmúlás

Forognak a napok, mint az évek,
reggel még várok valamit,
délíg cselekvés lázában égek,
s délután bánom a reggel színeit.
Este, kicsit elégedetlen vagyok.
Ismét elfutott egy nap.
Munkámmal felében sem jutok,
De holnap ismét jön a pirkadat.
És futnak napok, mennek évek;
év elején tág idő, sok remény,
szeptembertől szállnak a remények:
nem lesz több, jobb sokkal az idén...
mindennapjaim, mindenik évem
remény, és látom múlásában
terveimnek felét sem érem
megy az év, fut benne a nap.

Magam

Magam vagyok,
magam, magammal, magamban vagyok.
Az őszi alkonyatban tudva, tudatlan
hullnak a levelek, s benn ismét feldereng:
magam, egyedül.
Mosolyt, szót hord a kívül,
itt benn, a mélyben kavargó sötétben:
magam vagyok,
magam vagyok.

Írnék neked

Írnék neked, levelet, mesét,
hogy elringasd a hideglelést,
mi távolít.

Hova? Miért?

Fölösleges. El sem olvasnád, meglehet,
s kérdéseimre kitérő a válasz,
fejed félre fordítása; – mért nem várhatsz
ezzel az elidegenedéssel?

Vége. Nincs több. Nincs már mit adnom
– úgy fordulsz el tőlem, mint unt szeretőtől
nézve félve, – s esdve a választ, kérve se,
sehogy nem kapom meg.

Keserű itt benn magamban laknom,

Nem hiszek semmiben, senkinek.

Minek vannak fiak? Miért ilyenek?

Agyonnyom a perifériám.

Se itt, se ott.

Hol vagyok?

Hol leszek?

S minek? Kinek?

Magamnak se.

Októberi gondolatok

Felnőtt több nemzedék, ki nem ismert háborút,
bombát, halált, harcteret, honnan nincs visszaút,
s nem ismerte meg a kimondhatatlan nyomort:
a nincs félelmét. Leinti, mikor azt a kort,
azt a félelmet, meg azokat az éveket,
az élő szemtanú ma is meg-megemleget.
Aki soha nem volt reménytelenül éhes,
s nagyon elborzad attól is, hogy a kés véres
mikor baromfit vágnak, hogy ő is ehessen,
– a napi kemény munka neki ismeretlen –
az vágyja a vért..., s a másik húsába váгна,
bízgat: megteszi majd azt más, ő csak kivárja.
Hidegebb a hajnal, a józan tény: itt az ősz,
a fény már laposabban, kevesebbet időz.
Október vége évfordulóval közeleg,
s nincs ünnepi hangulata, tartalma elegy,
mi kavarog itthon már több, mint ötven éve;
s a mában már alig van eszmei értéke.
Magukban hordják ők: Göncz Árpád, Halda Aliz,
Pomogáts, Nagy Erzsébet, Darvas Iván, Hankiss,
Gyurkó, s mások, kikről hallgat a jelen idő,
– kik messzire szakadtak, mint akár Kaskötő;
ők, kik tudják, ma is értik az akkor lényegest;
a valós, mára történetté vált tényeket.
Az a megemlegetett pesti srác... nyugdíjas,
vagy már nem él. A történelem oly foghíjas
tudásával vissza-visszatér a gondolat,
s a jelen ünneprontó cirkusza fojtogat,
megöli, semmivé zúzza az emlékezést.
A jelen pesti sráca: tömegben, zászlóval
ordít, s annyira torzan bánik ma a szóval,
hogy elhiszi, a tömeghatásban önálló,

bár csak maga lesz egy zászlórúdon a zászló...
ma megint, és megint eszköz lett, meg kortünet.
Hová torzítjuk a tiszta, szabad ünnepet!
Rőt levélfátyol hull a Kerepesi fákról,
évfordulót, évet múltat, hallgat a máról.
Itthon, vagy messzi tájban, Sors-adta hazában,
gyógyíts, tartsd meg hited –, akár magadba zártan.

Október végén

Vastag, puha avarban járok, korai fagy mindent lerázott,
hull, csak egyre hull a sok levél,
pirosan sárgán, zöldből rőtbe, barnába, fáradt olajzöldbe
ágot, gallyat hagyva földre ér.

Szürke felhő hidegen kékell, úgy sodortatja magát a szél-
lel,
mintha sose lett volna nyár,
csak hideg októberi szürke, s a lomb lazán földre kerülve
zizzelve, suhogva télre vár.

Az ősz vége hangulatába belekődöl a hajnali pára,
mord reggel, est ér fagyhatárt,
orgonalevél lehullt zölden, nem küldhette szárba időben
a nyár számtalan bűvös dalát.

Fenyves alatt, szőlőskertekben, fodrozva az idő-végtelen
színjeleket írt leveleken,
energiáit vitte szárba, zöldjét semmi-barnára váltva,
hogy termése jövőre is legyen.

Itt-ott egy-egy szőlőfürt rejtett magába múlt időt; végte-
lent.
Egyszerre méz, egyszerre sárga,
az emberi időt kizárva, rejtőzködve magába zárja
az örök, állandó múlt-jelent.

Lépdelek susogó avarban, veled járok itt gondolatban;
lélekben érzed, s azt kérdezed:
mi susog, mi morajlik, cseveg – lépéseimtől a lomb ne-
szez –,
zúgó patakban járok veled?

Hull, egyre hull a lombbal az év, hozza a hideg leheletét,
kopaszon, szürkén áll a diófa,
hatalmas koronája felnyög, estére az Orion feljött,
s pereg az éjbe a földi idő-óra.

Út a jászolig

Fognám a kezed
és mint jó-gyerek
eljönnél velem
látni ünnepet
hólepte ágat
istállót jászlat
mit most nem hiszel
de ha kérdezel
neked nem lehet
jól elbeszélni
azt a történetet.
Engedd be a fényt
ünnep melegét
betölt melegít
el sosem vakít
lásd az ünnepet
s mi kiégetett
zárd ki magadból
jobb leszel attól
ha érzed érted:
benned van a fény

Fognám a kezed
és mint jó-gyerek
eljönnél velem
látni ünnepet...

Ősz

Hideg a reggel, nagycsöppű harmat
ragyogtat fát, füvet, házat, tetőt,
egy-egy diólevél lesuhangat,
csendben éri az előtte esőt.
Koppant, pattan, a csonthéjú termés,
gurul, s elbúvik hullt levelekben.
Esténként sün gyűjt, talpa neszezés,
amint járkál a levélrengetegben.
Súlyosan hull a harmatos levél,
mit hideg, nedves éj csak siettet;
az orgona még állja a helyét,
rajta a lomb ősz-színbe nem ment.
Összehajol dió s az orgona,
köztük kopasz vöröses gallyával
télre kész a tamariszkusz; és a
fenyők, tuják dió rőt lombjával
szórtan, szótlán, nehéz-csöppű harmat
friss vizében tisztulnak a portól.
Csend van. Az ősz hidegen besuhant,
s neki hull le minden lomb a fákról

Reggel, november 3.

Ma reggel hét és fél kilenc közt
fehér köd ült a házak között,
befogva rövide a távot,
s mit szemünk az alakból látott,
alig volt az két-, háromszáz méter.
Valahol, láthatatlan szögben,
ragyogva tűnő őszi zöldben
a napfény felhő aláágott,
a ködben is sárgán világlott,
s a dél jött őszi verőfénnel.

Emlékezés

Volt, hogy november eleji délutánon,
Mikor a nap ragyogott az őszi tájon,
Felszedtük a diót, eresz alatt hevert,
Gurult, zörgött, koppant, vele a zsák megtelt.

Eljöttek aztán a hideg éjjelek,
Hozták a szelek a havat, a telet.
Diótöréssel teltek délutánok.
Hogy süthessünk, mint anyáink, kalácsot.

Elbizakodott társaknak

Fölösleges az aggodás és a hit;
hogy hagyhatunk magunk után valamit.
Jó játék, valóban az, elismerem,
de
sosem emlékszik líratörténelem
se rám, se reátok.
Ez a valóság, barátok.

Havazás

Valamikori télen,
Talán sosem volt éjen
Óriási pelyhekben
Szállt, esett, ömlött a hó.
Előkerült a szánkó,
S bár nem volt hozzá pár ló,
Csak mi, apámmal húztuk
Mást akkor alig láttunk,
Csak hóesést; s fehéren
Világzó téli estben
Átázott a kabátunk.
Gondolatban ma várunk
Havazást, nagy-nagy telet,
Gyermeki emlékezet
Hajdani hóesését;
Régi telek fehérét.

Délutáni tanítás után

Akkoriban, régen,
azon a tán sosem volt télen,
délután, a tanítás után
az iskola kapuban várt anyám.
Messze a város közepe,
mind, kinek volt kisgyereke,
eléjött; sok anya várta:
jöjjön az alsós palánta.
Egy decemberi estén,
ablakból ki-kilesvén
csillogó szemmel láttuk:
esik a hó. Annyira vártuk!
S míg haladtunk haza,
Fehér pihés volt az éjszaka,
Hulltak az óriási pelyhek,
Utcai lámpák körül kerengtek,
S az egész olyan volt, mintha
A télel lenne egy az éjszaka.

Havazás otthon

Összehajol, dió, orgona, tamariszkusz,
Ágaikon a csipke-dér, mint a mirtusz;
Halkan, puhán, alig neszezve,
Megeredt a hó, s mindent lefedve
Szitálva, majd lazán pelyhezve
Tél-tündér leplét borítja a kertre,
Dúsan rakva tuja-, s fenyő-ágot,
Varázs-paláttal borítva a tájat.

Régi karácsonyok

Valamikor, még a gyerekkorban,
Csak nekem hullt a hó decemberben.
Kert, utca, város behavazottan
Várt Mikulást, karácsony-ünnepet.

A múlt ködében, emlékek alján,
Régi karácsonyok felderengnek.
Várom az idén, az ünnep napján
Hangulatát letűnt régieknek

Hull a pelyhes...

Hull a pelyhes, hullt a pelyhes
Ezer-kristályú hópihe.
Ablakunkra a fagy kelyhes
Virágot rajzol sebtibe.
Jégvirágos tél-üvegen
Tél Herceg rajzol ízibe,
S hull a hó, hull. Ezer pelyhén
Száll, halad az év vele.

Éjjel, havazásban

Neszez a hó, minden hallgat,
ez a kert ma a végtelen,
óvatosan, lassan ballag
a decemberi éj velem.
Minden messze, minden távol,
semmi nem látszik a tájból,
bokor és fa sokaságtól
miket a tél elvarázsol.
Gyerekkorok mese éje
támad újra ma estére.
Boldog nyugalmat idézve
mi nincs már csak emlékébe.
Hó rakta varázspalástban
Minden alszik, minden hallgat
Áll a kert a havazásban,
hó neszeget, hó takargat.

Ködben (november 22-23.)

A felhő földön jár, ködben fürdik a táj,
nedves ujjával bevonja az éjszaka
a várost, reggel minden homályos, úgy fáj
ez a hosszantartó későőszi pára.
Megcsalnak a hangok. Kavarog az elegy,
dübörög a város, ködbe füstöt okád,
reggel van-e vagy délután, oly egyre megy;
a felhő földön jár, s nem megy innen tovább.

Szél

Alákap a vastag, szürke ködnek,
először csak kis hullámok jönnek,
valami bizonytalan mozdulat,
mit alig érezni a fák alatt,
majd a gallyat erővel zörgető
elszáradt leveleket röptető,
határozott, hullámokban futva
a párát a tájból kisodorja.

Őszi sirató

Úgy fáj az elmúlás hangulatú táj,
a köd, a pára, a lombtalan ágak,
későn kelő nap, délutáni homály,
s míg meg nem jön a téli fagy, míg várat
magára fehér hóleples december,
úgy érzi az ember: ez az elmúlás.
Ahogy múlik párába hullva ezer
pillanat, úgy öregszünk, nincs választás:
úgy fáj ez az őszevi hideg semmi.
Bőven hullnak ködkönnyei a nyárnak;
téli estéken jó lesz emlékezni
év lombjait, saját időruhánkat.

A csend világa

Naptárak sokasága közt válogatva
marad a tájas, a völgyes, hegyes,
mi nem zaklatja fel előszobánkat:
csend világa. Ember nélkül tökéletes.

Decemberi utazás

Míg fogy az út, és jön a távol,
mit hol hegy, hol síkság határol,
kopár téli tájban barna-matt
ez a decemberi pirkadat.
Fekete barázdák, szélein
leroskadt az elszáradt rőt szín
fű, s serken megcsalva alóla
az új; mintha is nem tél volna.
Alig-hó búvik, hegyoldalban,
csak ott fenn maradt meg nyomokban.
Minden hallgat és mozdulatlan
hófehér könnyét óhatatlan
csorgatja a tél, nedves a táj,
nincs jégcsap, csak köd, és homály.
Messze a sík, közel a távol,
mit a kékes hegylánc határol,
teraszokon, szőlős kertekben
találkozik ősz-tél, időjelen;
egyszerre zöld, egyszerre barna,
barázdáiban hó takarja,
szítálva, pelyhezve, befedve,
ősz, évet fehérrel feledve,
rejtve a rőtöt, semmi-barnát,
hogyan aludja ki az év magát.
Ez itt fenn, ma éppen még fehér,
talán egy-két napot is megér
a hegyek oldalán ez a fátyol,
enyhe télbe havat varázsol.
Megered, forog és kavargó,
felöltöznek a száraz gazok;
mindenen fehér hópalást van,
bújjik a világ télruhában.

Külváros

Itt nem nő fű. Aszfalt a táj. Sínek mentén a gaznak fáj
hogy elvetette kósza szél.

S ha elhalad a villamos utána bűzös és poros
az út. Út pora útra kél.

Nyüzsög a reggel és az est, kora délután sem mehatsz,
csak lépésben halad a sor.

Kipufogó-gázban élünk, minden nap ismét remélünk:
ma kisebb lesz a sor, a por.

Óriásplakátok hívnak, pénzünkért csatákat vívnak,
egyiket épp átragasztják.

Egyre kijebb, egyre szürkébb, ki a buszra itt felül még,
siet. Késik. Kirúghatják.

Mindenik fás, bokros helyen, Kalyiba. Lakói helyben
háznál tartják mindenüket;
lecet, bútort, a szemetet, a fák ruhája leperreg;
elárulja életüket.

Lakásuk, minden elveszett. Itt túlélük tán a telet.

Mit ér az, ki hajléktalan?

Fejük felett nejlón-tető, épp nem esik be az eső.

Ez is élet. Számolatlan.

Kertek nyílnak ott kinn szélen, virulnak, teremnek szépen,
adnak kis nyugalmat, csendet.

Eddig itt sohase félttem, egyedül jártam sötétben,
futnom még sohase kellett.

Amott, megint; koszos ruha, kezükben a bűz-rudacska,
nélküle nem nyomor e lét.

Serény igyekezet nincsen, s élnek igénymentes szinten:
a nap túlélése a tét.

Kávé, dohány, az alkohol, csak a kezdeti fél-pokol,
az *igazi* is eljön még;
kábulat képeit várva nem jut idő semmi másra
– elveszett az akarat rég.

A villamos nem csilingel, sivítva beszél a sínnel,
viszi, viszi a tömeget.
Hajnali, esti utasok, nézik szemközt a padot,
Bóbiskolnak, közönyösek.

Csillogó kocsik robognak, nincs vége az áradatnak
mit néha megfog a lámpa;
özönlenek, mint a méhek, rajokban dugóba érnek,
suhannak sávból sávba.

Egyszerre jön, egyszerre megy, árad az ember-rengeteg.
Zaj őrli az idegeket.
Aszfalt, kémények szagába Belepáráll a maláta.
Ellenőr. Kéri a jegyeket.

Alkonyatkor kirajzanak nyomorult helyükre állnak
festett, boldogtalan lepkék.
Álarc van lélek-arcukon, vevőjük velük oly rokon,
– e nyomort is megvehették.

Éjjel. Megáll a forgalom, s az éjszakai járaton
csend lopakodik valahol.
Minden sűrke és színtelen, s előbújik a végtelen
magány az út rése alól.

Őzek a szántásban

A szántás közepén őzek ülnek,
kinyújtott nyakkal fénybe merülnek;
ömlik rájuk a januári fény,
tekintetükben vibráló remény.
Pihen, sütkérezik a kis csapat,
nyugalmuk tán csak pár pillanat,
s míg messze az út s nem jön a távol,
bőrükre ráborul a napfátyol.

Január végén

Még barna, hideg, lombtalan a táj,
barázdáiban télvége kopár
színei között zöldül a búza,
leveleivel összelapulva
Páráll a szántó föld maga,
ez már a tavasz illata maga,
nyújtózik az élet a föld alatt,
fent-lent minden várja a tavaszt

Maszkabál

Papírtrombita rikolt s hull a konfetti,
lelkünk álarc alatt magunkat keresi.
Kinek-kinek más és más, titkos a vágya,
reméli, jó a jelmez; szép a maskarája,
alatta rejtett önmagát megtalálja.
Rejtőzünk; konvencionális ruhába,
egész éves a játék, de ilyen talmi
nem lehet máshol, csak itt; ma a farsangi.
Eljátsszuk naponta sok-sok szerepünket,
s mikor eljön a farsang, az álarc-ünnep,
mások jelképes bőrébe belebújva,
hisszük; ez ma itt a legjobb báli gúnya,
s míg elragad az este, a bál-éjszaka,
nem vesszük észre; egyedül megyünk haza,
úgy ahogy jöttünk, – együtt, mégis egyedül,
legtöbbször így maradunk magunkban belül;
– de még oly messze a reggel, s szól a zene.
Hát rajta! Higgyük el: a farsang érdeme,
ajándék ez a játék, ez a hangulat,
s amíg társaságunk reggelig így mulat,
nem kell gondolni a következő napra,
hol álarc nélkül maradunk álarcba'

A város arcai

(2005.09.17. Budapest, a Blaha Lujza térnél)

Nézem csipkefüggönyös belvárosi kávéház ablakain át,
hogy veri, mossa le bővizű zápor a város minden mocskát.
Meglássul a forgalom, megáll az idő egy röpké pillanatra,
a kibúvó nap pasztell fénye, a víz surrogása ezt sugallja.
Lenn, árkádok alatt emberek fekszenek a járdán a Blahánál,
nincs itt iszonyúbb az ember-szag, s az emberi ürülék szagánál.

A lépcső aljánál fiatal férfi hever, fél lába meztelen,
a másikon friss gipsz, még alig koszos, feje a bűzös köveken...
... felette szociális munkás gyözködi, hiába, – hisz jogába’
áll feküdni, ahol akar –, morogva fordul másik oldalára...
Hol nagy a fény, ott nagy az árnyék; –s ha cseppnyi igyekezetet látnék...

... s valami azt súgja: minek igyekezzen? – „munkába? minek járnék?”

– kérdi, s szenttelen arccal hagyja magát a földön, hagyja az egészszet;

eleven, sebes lábát lassan, biztosan kikezdi az enyészet.

Megállt az idő egy pillanatra... s visszazuhantak oda ezrével
hol nem élhet, nem válhat ilyen – mivé is? – emberként az ember.

Eső, kávéház illatába belevág az igénytelen nyomor –,
hisz az, ki kalyibát épít, s egész nap papír, vagy vas után kotor,

az igyekszik túlélni, megélni nincstelenek hosszú sorában;
máshol, mások, szegényes, javított ruhákban előttük kosárban
kérges kezükből árulják, mi kis kertjükben munkával megterem,

s annyi mindenről tudják: azt nem vehetem, azt meg soha nem teszem...

S mint ahogy nem szerethette az édes kávé, tortát Édes Anna,
már nem költhetnek egyre többen másra, mint alapvető javakra,
kezük kérges, kabátjuk kopott, szájuk összeszorított rés-vonal;
jólöltözött nő csomó spenótra alkuszik, s tovább megy trolival.
Dübörög a város, se nappal, se éjjel nincs csendje, nincs nyugalma,
kavarog, kél bajra; szirénázó kocsi rohan emberi jajra.
Tükrös kávéház illatába belepáráll külváros, maláta;
emberi fény-árnyék kontrasztjától magamat lassan távolítva,
visszazökkenek az átlagos, még élhető, saját életsíkra.
Hajnal. Szól a vekker, indulni kell ma is, munkába, ismét, újra.
Felhördül, s már dübörög az ébredő nagyváros; kávéház,
nyomor;
szegény, gazdag; munka, pénz, csillogás–, s a reggel tömege
elsodor.

Adventi tünődés

Kaskötő Istvánnak

Lassan Advent első hetének közepére érve
megrohan számtalan múltbéli karácsony emléke.
Kint a hó néha pilinkélget, s el is olvad nyomban,
fenn a hegyekben már talán megmarad szín-nyomokban,
s az emlékek egyre jönnek, mint messzi, vágyott árnyak,
reményt adnak régi fénnel homályos téli tájnak.
Összehajol kopár dió, orgona, tamariszkusz,
ágaikon a hajnali dér, mint a csipke-mirtusz.
Hajnalban Rorátéra harangoznak, a hang telve
bizakodással, s míg beleérünk a fény-ünnepbe
átitatódik a jelen a múlttal. Kapaszodom:
s fog, ölel sok régi, emlékkép-tükör karácsonyom:
reggelente belesett a későn kelő téli nap,
megcsillantak a fenyő díszein a fény sugarak;
gyermekként még hittem: elég csak behunynom a szemem,
és mindjárt ott leszek –, ott, és igen, az már Betlehem...
Hol van már az igazi jászol, hol a csillag fénye,
s beengednének-e oda, időben visszaérve,
vagy csak a jámborok, a hívő mágusok, királyok
kiváltsága betérni, meglátni, mit a pásztorok?
– Kiutasítjuk házunkból, magunkból barátunkat,
s az eltérő hitekbe zárjuk végleg önmagunkat –
hol az az istálló, hová lett, hol a jászol,
s miért tűnt el a semmibe a három király, pásztor,
– felmerül számtalan hiánynak fojtó gondolata,
én, te, magunk akarjuk: legyen mindenki egymaga.
Csöndben fordul az év, hozza az ünnep üzenetét,
neked fényünnep, szilveszter konfettis éji képét,
nekem a születés s vele a szeretet reményét;
tudom; mást gondol, mást hisz, távolságot tart a másik,
– mindenki maga hitében ön-igazára vágyik –,

ám ezekben a hetekben naivan váraozom;
és gyermeki hittel most, ma megint hinni akarom:
ilyenkor, ebben az adventi előkészületben
megolvad a harag, a dac a távoli szívekben
s összerezegnek csak egy napra, egyetlen estére
az évvége, a fény, a karácsony szép ünnepére.
Ismét hó pilinkél, változnak kint egyre az árnyak
sejtelmes formát adva az egyhangú téli tájnak;
valahonnan diós-mákos kalács illatát érzem,
csak az emlék, a régi, az csalt meg, megint, egészen...
Várom. A nap egy pillanat, s végtelen csoda-várás,
jön egyre jön a tél, ünnep, s vele a napfordulás.
„Távoli tájban, abban a házban gyógyíts meg hited,
karácsony éjén, napforduló éjén magadért teszed.” –
írom üdvözlőlaponra. És kint a hó megeredt,
fehér tél-varázssal, hó-paplanba von várost, teret,
kristályból szótt fehér dunyha alá van a táj bebújva,
karácsony jön, évfordulás, elmúlik s fordul újra.

Pümkösd hava

Csendes, napsütéssel festett, s távoli légköri homály
színeivel jött el a május, s közeleg vele a nyár.
Zöld sátorával a friss lomb ígér régi-új meséket,
nincs májusfa a kapukon, – mi idéz szokás-emléket.
Néha, néhol egy-egy csokor, vagy kosárban hortenzia,
szégyellősen mutatja magát, mintha tán takarnia
kéne a szándékot, mi régen oly természetes, szép volt –
most múlt, öregek régi meséje, megkopott emlékfolt.

Itt a május, ez a Május, majálisra kél a város,
ki a hegyekbe, ki a ligetbe, zene szól; itt egy gitáros
penget és a dallam el- meg elfoszlik a többi hangon,
vad-motoros banda fülsértő zajjal rohan át a parkon.
Otthon – orgona nyílik, s készül dúsan a labdarózsa,
ma itthon, a panelben vagyok az otthon, a kert adósa;
behunyt szemmel annak a csodáit, májusát idézem –
sétálunk a parkban, s az elvadult galambokat nézem.

Egy léggömb szellőtől elragadva végigszáll az égen,
nézi; túl a nagyvároson virágok nyílnak a réten.
Ám mégis, ez a május, a Május, mi ma tovaröppen,
kinyit a tavasz, a nagy május, ruhája csuda zöldben
eltakarja múlt év, a múlt, s külváros szemetét fűvel;
keveri a szél virágok illatát múló idővel.
Ez most a május, itt a Május, ez az összes, a régi,
Hív ez a lomb, hív ez a fény, a múltat-jelent igézi.

... főhajtás nélkül

Kaskötő Istvánnak

Régen... számolhatnám években akár,
értelme nem sok maradt meg mára már;
– ó, mennyi napot, számolatlan évet
pocsékoltam rá, míg végül megérett –
az akkor lázas, s mára hideggé lett
át- és belátott értelem-ítélet.

Számított, s ámított beleszületés,
s harcoltam ellene, belátni nehéz
mi késztetett felesleges harcra,
– tükörből néz mindünkre Isten arca –,
s az örök hit, vagy tagadás mind arra
való, hogy magunk hitét igazolva
járjuk saját félelmeinket újra;
mi vagyunk az az úr, s nem az Úr ujja
követel mást; könyörtelenek vagyunk
egymás iránt, s növelgetjük sok bajunk.
Mára elmúlt, – mint vele múlt annyi más,
a harsány, meggyőzni vágyó tagadás –
Ugyan? Kinek, mit kell bizonyítani?
Bizonyosságom – saját megélt tényem;
annyi halált láttam már, hogy megértem,
ki ott „áll”, annak kellhet tán valami,
mi a félelmein átsegítheti...
Nem vagyunk egyformák, főleg e téren...
– láttam annyi félelmet, nem oly régen... –,
így én senkinek ál-, vagy valós hitét,
az önként adott, vagy eladott ígét,
képzelt-valós Urát, el nem ítélem.
Hideg a bizonyosság, s a gondolat;

már nem, már soha nem kívánok olyat,
hogy megint urammal, s Urammal vívjak
időm-rabló kétkedő új csatákat.
Ha van, hát legyen – velem, vagy nélkülem.
S amivé lett hitem; – hitemre: szégyellem –,
s átlépelem hívő-hitetlen önmagam.
Magam vagyok. S talán mind magunk vagyunk
akár van vagy nincs Urunk, angyalunk.
Emeld hát fel tekinteted barátom,
s e tarka, ember-léttől cifra tájon
nézd a tükröt, ott néz rád az; az az úr
ki hajt, meggyötör, követel cudarul
s ha kihalt belőlünk minden alázat,
emberként nem kellhet több magyarázat.

Teljes gondolati atmoszféra után,
el is utasítom, most rögtön – talán;
hogy hitembe hitet bárki is találjon.
... és remélem, hogy akkor, ott ne fájjon,
a félelem; – de megrögzött hitem:
dönthessek ott, akkor is ügyeimben...

Tűnődés október előtt

Az évek távolából az egyéni emlékek átfestik a közös képeket;
suttogások, halk, rebbenő szavak, emlékek, várakozás, elrontott életek–,
mind, mind a maga emlékeiben tárolt, törölt, majd újra átgyúrt igazát,
a megtörtént rideg, kegyetlen tényvalóságnál is hitelesebbnek éli át.
Volt, ki maradt, s megúsza, a másikat marasztalták – évekig várta a halált;
s volt, ki elment, s azóta, érve, vagy nem érve várta beteljesülni igazát.
Azon az őszön, alig félévesen – álmaimba, ha beszöknek kusza képek –
nem tudom hogy, mi, miért történik, hol vagyok, abban az álomban félek, félek...

Anyám majdhogynem osonva, menekülve
ment át naponta a városon, kerülve
a főtéren a hangos tömeget.
Időnként hallottak lövéseket.
Halkan beszéltek a kórteremben.
Anyám magába elégedetten
nyugtázta: amíg te itt fekszel,
nem keveredhetsz el a tömeggel...

... ó, az asszonyi túlélés örök számítása...
csak a család túlélésre gondol, semmi másra...

almák voltak a kredenc szélén,
pirosak, apámtól véresek
semmi közük a kint zajához
– „időben” történt a baleset...

Történetek, könyvek más-és más „évjáratban”,
úgy válogatnak ebben a korban, mint a boltban,
hogy saját igazukat hihetően mutassák;
– s mégis, annyiféle a vélt, valós igazság...

Az évek távolából az egyéni emlékek átfestik a közös képeket,
egyik világos, a másik ködös, a harmadik meg sincs –, vagy
mégis megvan neked?

Egy történelemkönyven láttam egy képet, hónapokkal később
ismertem fel, hogy azon

hol emberek álltak puskacső előtt, az a tér, az a hely, a szülő-
városom

Az idő felvegyít, a napi gyűrődés közönyössé tesz, meg az el-
lentétek.

Az egymásnak ellentmondó, gyakran indulatos, magán- vagy
pártos vélemények

betapossák ezeket a napokat, mint annyi mást, a hétköznapi
közönybe,

összemosódik, halványul közönybe, mint március, vagy az új
kenyér ünnepe.

Beköltözött a pénz, a média-érdek minden fontos napba,
nem a lényeg, az ellenérvek kerülnek be az újságlapba.

Távolodik, bár az évben születtem –, és vajon azoktól
kik gyerekként sem tudtak arról az időről, arról a korról,
mit lehet várni ma ebben az oly ellentmondásos jelenben?

– mi maradt, mi lehet ma ebből az egyéni lélek-kredencben....

...az évek távolából az egyéni emlékek átfestik a közös képe-
ket;

a gondolat-statisztikai átlag, számmá, adattá torzítja a lénye-
get...

Az ötvenedik évben

Felnőtt több nemzedék, ki nem ismert háborút
Bombát, halált, harcteret, honnan nincs visszaút,
s nem ismerte meg a kimondhatatlan nyomort...
a nincs félelmét; s leinti mikor azt a kort
azt a félelmet, meg azokat az éveket
átélt még élő szemtanú meg-megemleget.
Aki soha nem volt reménytelenül éhes,
s nagyon elborzad attól is, hogy a kés véres
mikor baromfit vágnak, hogy ő is ehessen...
a napi kemény munka neki ismeretlen;
az vágyja a vért... s a másik húsába váгна...
Bíztat: megteszi majd a más, ő csak kivárja...
Hidegebb a hajnal, a józan tény: itt az ősz,
s a fény laposabban, kevesebbet időz.
Kerek szám, kerek évfordulóval közeleg,
s nincs ünnepi hangulata, tartalma elegy,
mi kavarodik, kavarog már ötven éve;
s a mában már alig van eszmei értéke.
Magukban hordják ők: Göncz Árpád, Halda Aliz,
Pomogáts, Nagy Erzsébet, Darvas Iván, Hankiss,
Gyurkó, s mások, kikről hallgat a jelen idő,
– kik messzire szakadtak, mint akár Kaskötő;
ők, kik tudják, ma is élük az akkor lényegeget;
a valós, mára történetté vált tényeket
Az a megemlegetett pesti srác... nyugdíjas,
vagy már nem él; a történelem oly foghíjas
tudásával vissza-visszatér a gondolat;
s a jelen ünneprontó cirkusza fojtogat,
megöli, semmivé zúzza az emlékekezést,
– a jelen pesti sráca tömegben, zászlóval
ordít, s annyira torzan bánik ma a szóval,
hogy elhiszi, a tömeghatásban önálló;

bár csak maga lesz egy zászlórúdon zászló...
ma megint, és megint eszköz lett, meg kortünet
– hová torzítjuk a kerek, szabad ünnepet?
Itt, vagy a messzi tájban, ott, abban a házban,
gyógyíts, tartsd meg hited –, akár magadba zártan
Rőt levélfátyol hull a Kerepesi fákról,
évfordulót, évet múltat, hallgat a máról.
Itt, vagy a messzi tájban, ott, abban a házban,
gyógyíts, tartsd meg hited –, akár magadba zártan

Távolodik

Már távolodik, csitul, és csukódik,
a többihez, a múltba berakódik...
Öntörvényű. Visszajön, majd ellebeg
Szeme, gondolata hol van, hol mereng?
Hitek? Tagadások? –valóság: a csend...
Rög koppan, magába zár e rend...
– fülbevaló, rubinja, csillogása
tán anyám emlékét magába zárta,
vagy az a díszgomb, apám ingujjából,
elmondhatná, miről hallgat a távol...
nagyanyám melltűje, benne ametiszt
(ma ki tűzne fel ily régi, ósdi dísz?...)
– barátnőm ujján piros köves gyűrű,
az egyre fogyó, kicsinyke kis kezén...
... a lélegzet kihagy, a sóhaj sűrű...
szállni vágyik; a hajnal már odafenn
várja ózonkék palettát kínálva:
fesse meg az ez világot; s kiválva,
s nehézségi erőn túli rendszeren
ecsetje átsuhan földön, egeken...
Csitul, távolodik, lassan csukódik,
a többihez, a múlthoz lerakódik...
Vissza-visszatér, álommal ellebeg,
és marad a csend, a csend, a csend....

Mindenszentek

Színes esőként a sárga meg barna
levél hull, ömlik aszfaltra, talajra,
kopott fűvön a tarka levélpaplan
múló nyár, szín, játék az őszi napban.
Egyszerre zöld, rőt-sárga, rozsdabarna,
visszabomlik a levél az avarba...
Hull. Földre, avarba. Visszahull minden,
a mécsek ragyogják: nincsen már. Nincsen.
Forog, üt az egyéni idő-óra,
rákondul levélre, gondolkodóra...
és közben fel-feltámad a félelem,
a nincs, a megérthetetlen végtelen
dimenzió, az a végső, a másik,
mire tán csak a megfáradt agg vágyik...
s belül, tudva-tagadva elviselni,
hogy: „Óh jaj, meg kell halni, meg kell halni!”
Fordul egyre a földi időóra,
rákondul a rosszra, és rá a jóra,
a van és nincs időbe belefordul,
érdektelen az, mi van itt, meg ott túl,
nem kell keresni, nem kell elviselni;
hogy „Óh jaj, meg kell halni, meg kell halni!”

Január végén

Csend van. A kert sötét palástként
öltötte fel ma az éjszakát,
szél tépi a fakadó repkényt,
északról meg hó híret hozzák
szelek, meg rohanó fellegek,
ablakom előtt, védett zugban
az aranyeső kiinteget
szél rázza, inti: januárban
még cédaság ez a kikelet.
Az éjszaka sötét palástját
ezüsttel hinti a telihold,
kutyák ugatják, és vonyítják,
– mintha tán valaki lenne ott...

Alvó kert

Itt minden csöndes, mély az álom,
a kert ma éjjel a végtelen,
holdfényében sok bűvös ágon
álomkép, vágy gyümölcse terem

Havazás

Hó keringet, hó takargat,
esik, s rögtön olvadozgat,
pilinkélget, fölre, fára
hinti pelyhét a világra.
Fehér dunna alatt álom,
rügy álmodik tavaszvárón,
dérkristály a takarója
tél meséje altatója.
Szurdokból a szél kitódul,
hópehelyhad vele lódul,
széllel a hó fátyolként száll,
tűnik a rügyről a dér-sál,
hó keringet, hó takargat,
s fejet hajt a meleg napnak

Csalogató

Duzzad az ághegy, a rügy készül,
színtesteken át beleépül
a napfény a rügybe, a fába,
lombbá lesz az energiája;
kopár a kert, de a rügy készül
fényáradattól lombbá szépül.

.....
elindulok, és megyek, megyek,
vár a kertem, várnak a hegyek,
kopáran, csendben, tavaszt várva,
könnyű párát vonva a tájra,
és fogy az út, és jön a távol,
télből a tavasz most varázsol
fakadó rügyet, hóvirágot,
patak tükrében napfénytáncot
.....

Nagypénteken

Most történik, ebben a pillanatban,
Meg tegnap, meg holnap, meg az után,
Az idő emberi fogalma csupán
Mi a múltba hagy, abban a másik napban.

.....*

Sziréna. Valami történik ott messze...
Zúg, dübörög a forgalom, s mi beleveszve
a napok gyűrő, szürkítő forgatagába,

Ugyanaz

... tegnap, ma, az az út, a táj, a hely, ugyanaz ...
... csak két párhuzamos utcával arrébb,
dübörög, kattog, zúg a város,
rohannak mind; a gyalogosok, meg a sávós
forgalomban a kocsik, s minden ugyanaz...
csak a fák, csak azok, hogy minden lombosabb,
hisz más se lehet, rég vége a télnek,
nyoma sincs az ágra rászáradt levélnek....
tisztábbak tán az utak? mégis: minden ugyanaz....
Tán készült, tán tudta: az az világ otthonabb...
mindketten tudtuk: nincs tovább,
kölcönös volt a megváltó hazugság...
házak, utcák, forgalom, minden ugyanaz...
Mindenkivel összemosódik, és egyre fontosabb,
a sok régi arc – mikor fejönnék az emlékek,
anyám, néném, mind-mind kik már nem élnek...
s az ittlét, a ma, a tegnap, valahol ugyanaz...

Alkonyat

Suhognak a lombok, szél kavargat,
permetnyi esővel van vége a napnak,
Ott a hegyeken légköri homály,
alul kékesszürke, felül vörös-koráll,
pasztell-távol, s erős gomb a közel
hangot, fényt az alkony oly puhán nyeli el,
oly lassan, szinte észre se véve
fordul a táj az éj satír-köpenyébe.

Éjszaka

Csend van. Éj van. Kinn és benn csak árnyak,
sejtelmes formát kapnak a tárgynak.
Suhognak a lombok, szél kavargat.
Csend van. Éj van. ... minden hallgat

Pirkadatkor

Pirkadatkor, mikor még alszik a város,
Az éj a hajnal színével épp határos
Fordul feketéből kékbe majd bíborba,
lilába, aztán narancsba vész el, váltva
magát fehérbe a fény – alszik a város...
Pirkadatkor, mikor még alszik a város,
édes, könnyű a lég –, mint parfümös dámák
egyre ontják viráguk illatát a fák:
orgona, jázmin, bodza, gesztenye, a hárs;
s leng, remeg, virágait ontva az akác,
fehér-rózsaszínben a gesztenye éke,
csúcsosan integet a kékké vált égre.
Még édes, tiszta, még fél órán át hajnal,
míg alszik, hallgat a város, s semmi szaggal
nem töri meg ezt az illatorgiát a forgalom;
még az apró virágú olajfűz gallyon
is épphogy csak megébredt a sok-sok bogár...
pirkadatkor... mikor színt vált a fény sugar

Akkor

Pirkadatkor, mikor még alszik a város,
s a hajnal átmegy a fehérfényű napba,
fák, bokrok ebben a tiszta pillanatba'
egész napra tartó nagy levegőt vesznek
kifújják, s virágillatok keverednek
szállnak, a város szagába belevesznek,
de mikor ismét aludni tér a város,
elcsitul ismét a forgalom ,a sávos,
és akkor, mikor leszáll ismét az este,
akác, bodza, hárs illatát elkeverve
beoson a szél a nyitott ablakokon.

Vérmezőn

Eső után ragyogva zöld a pázsit,
minden fűszál édig nőni vágyik,
fenn az égen báránnyelű úszik,
lentől úgy tűnik: lágyan ringatózik.
A Vérmező. Itt tobzódnak a zöldek,
ritkás pázsit borítja a földet,
gyerekek, sétálgató ifjú párok,
az öregek. Amott meg a kutyások.
Futók talpa alatt az apró kavics
csikorog, mintha sírna valamit,
kúszófenyők ága alatt bújva
ketten tűtől indulnak kába útra.
Körül lüktet a városi forgalom,
itt lépcső épül, amott egy kőhalom,
letört ág látványa vág bele ebbe
a belső, zöldektől buja-szép rendbe.
Itt, hol tobzódnak, versengnek a zöldek,
s a ritkás pázsit benövi a földet,
csalókán messzinek tűnik a város...

Körül rohan a városi forgalom,
itt a Vérmező közepén, a padon
ülve; hol tobzódnak a zöldek
s a ritkás pázsit benövi a földet,
jó ez a zöld, jó ez a nyugalom,
itt a Vérmezőn, itt, ezen a padon.

Temető

Hegyoldal. Üresben kigurulva érünk le az útra,
s a forgalom ütemével megszakad ismét a múltra
való emlékezés.

Az élet oly kevés,
oly rövid szakaszokban enged meg némi csendet belül,
mikor az időből egy-egy emlék kerekedik felül
Temető csendjében
alusznak mind mélyen
felettük árnyat vetnek az óriásra nőtt gesztenyék
s a sírokon virág, köztük avar, bennünk emlékezés;
gyertya, meg temető,
másvilág kereső

Egyoldalú telefonbeszélgetés

(2007.július 5-én délután Horváth-Hoitsy Edittel)

– Hogy hogy vagyok? Haldoklok csendesen...

Szemem előtt hol sárga villódzás

Hol fokozódó homály jön velem.

–

– Tudom, tudom... .. de ez valami más!

Oly ismerős és mégis idegen,

különös, hogy nincs benne rémítő,

csupán nyugalom... semmi félelem.

Gyönyörködtet is, s vonz ez az erő,

vonz, beszipant, én meg csak engedem...

–

– Hiszen mit is akarhatnék még itt?

–

– Igen. Igaz! Írhatnék még sokat...

verseket, meg... Ugyan! Kinek számít?

Néhányotokhoz köt csak gondolat...

–

– Ne gyere! Gondolj rám, aki voltam!

Ne akard látni ezt a vén testet!

–

– Légy önző! Ha most vigasztalódtam

tőle, s az árny a fény még elenged...

–

...– Ó! Már ebben a testi valómban

idegenként élek minden percet.

Ütemet vesztve ráng ez a vén hús,

e valamikori testi szívem,

s az a másik oldal egyre csak húz,

gyönyörködtet is, s érzem határát,

s nem bírom vinni már tovább magam,

e vén lélek engedetlen vázát...

–

– Visszarángatnál? Tudom magányát,
s félek, mi lesz vele, ha nem leszek...
... minden csak neki terheli vállát,
itt nincs férfi, csak szertelen gyerek...

–

– Látom, önző vagy. S ez most jól esik.
Meg az, hogy hazug szóval nem ígérsz
jobbulást... .. Akarom. Hátha segít,
mint annyiszor... de tudd: kín csak e lét!...

–

– Tudom. Tudom... Most ez valami más....
... oly ismerős és mégis idegen,
... csak bíztass, hogy írjam majd meg... S meglásd!
... de vonz, beszipant... én meg engedem...

Őszi vers

Nézd, itt felettünk a lombokon
az ősz festi át a színeket,
ujja megérinti homlokom,
s a nyár távolodva integet.

Lomb kereng, ökörnyál ellebeg,
még a dél meleg, s már az este
enyhe egyre fogy, s dideregve
keresve kardigánt, kabátot,
járunk kint, hogy az éji világot,
lássuk, az éjszakai eget,
hol az Orion fénye megjelent.
A lomb oly tarka, egyszerre méz,
sárga, meg barna, s hunyja szemét
a nyár, s rőt lombjain át az ősz
ígérget mint csalfa szeretők,
hú szerelmet, szép házasságot,
bár már viszi a lomb-kabátot,
s a télnek hódol, már szerelmét,
télnek ígéri –, a nyár emlék...

Látod? Felettünk a lombokon
az ősz festi át a színeket,
húse megérinti homlokom,
s a nyár távolodva integet...

FORDÍTÁSOK

Paul Bélanger: Tu t'attardes a terrasse...

Tu t'attardes a la terrasse d'une pizzeria
un apres-midi de novembre. Á peine
t'assois-tu que le froid te transit.
Tu sens le cristal de tes os se dissoudre
et t'étonnes qu'il y ait si peu de gens.
Tu t'absorbes dans une idée, au gré
du vent tourbillonnant – derviche
de poussiere. Un instant la femme
qui est assise á quelques tables devant toi
et qui lit, les yeux fermés sur le livre
qu'elle tient entre les mains, leve
vers toi des yeux vides qui ne te voient pas.
Tu goutes un tel dessein, que vie et peinture
forment un seul pont. Tu constancctes ton soliloque
encore autour de cette absence. Peut-etre
cela:
la vie plus ancienne que mémoire.

(extrait des Oroigine méridiens, Éditions du Noroit, 2005)

(fordítás Bárdos László nyomán)

Teraszon

Egy novemberi délután
nézelődsz egy pizzéria teraszán.
Rögtön átjár a hideg,
vénülő csontodig hatol a rideg
meglepődés; milyen kevés a vendég.

Magával ragad az a gondolat;
dervis körül a szél port kavargat,
dervis port, por dervist. Amott
egy nő üldögél, olvas, lapoz,
könyvét épp hogy behajtva
rád néz egy pillanatra,
tekintetében a könyv maradt.
Tetszene, hogy ez a pillanat,
meg az élet egy és ugyanaz;
nyugtázva önmagadba
a villódzást, mi ma
itt
múltat-jelent összevetít.

E.D. Blodgett: PEBBLES

Now there is a bluejay on the fence, his eyes so bright against
the sun that nothing in his sight escapes his knowledge, all that
lies
before him so clear he seems to read his mind as he absorbs
what falls around him: berries, leaves, the rays of light the sun
sends forth,
pebbles that no one knows are there, almost invisible pebbles
that are
the dream of pebbles before they are that rest unmoved upon
the edge
of flight. Perhaps you have heard people praying in the night,
the words

they speak confused, a borderland where languages converse
without
knowledge of what is said, but all spoken perfectly, and each
is giving shape to worlds that they know, and each alone in its
own
purity of line. What do their prayers carry but what they are,
unfolding into night, and when they stop in silence, God is that
place where they stop, but God as in the shape of pebbles
lying on
the edges of the earth, of pebbles undreamt and waiting in the
dark.

Kavicsok

Most a nappal szemben ül a szajkó a kerítésen, szemei mégis
ragyognak, egészen,

figyelmét, szemét semmi, de semmi el nem kerülheti; mintha a szeméből a világ nézne ki.

Neki az egész olyan természetes, világos, érthető, mit a tekintete átfog.

Itt-ott, ha leesik körötte egy-egy bogyó, levél, abban az örök tér-idő benne él.

Innen fentről összemósódnak emberek, kavicsok, egyenként szinte mind láthatatlanok;

kavicsok, mikben alszik a semmi, a minden. Kövek. A mozdulatlanság, mit vihar követ,

riadalom, rebbenés, az egységes félelemben; ima-suttogás, rebbenő lélekben:

az összhang, mit a kollektív kezdet ad, a fájdalom, az öröm; értés a közös hangokon;

életre kelnek rejtett dimenziók és világok, hol szétválva rezegnek tiszta hangok.

Egyek voltak az imamalmok mormolásaiban ők, a nyelvek; a kollektív tudatban.

Hangok, melyek mind együtt élnek a születésben, s elválnak a beszéd-határvidéken.

Belerezegnek az éjbe, megrezegtetnek mindent; elcsendesülve elérik az Istent;

mind-mind, együtt, egyedül az Úr elé jutva elhal –, felismerve; hiába volt az útja:

mormoló imamalomban, kőben, madár szemében hallgat, s jelen van mindenben az Isten.

Gerty Dambury: J'ECRIS

Malgré le bruit des planches qui se rapproche
le son de la vis dans le bois
l'attente rigide
l'indifférence à la chaleur du monde
j'écris parce que déjà tous s'éloignent en silence.

Mais c'est New York là, dehors
Semblable à Goyave
La ville est solitaire comme les monts
J'accueille les mots ce soir.

mon ombre dans la vitre a le nez fier
c'est déjà quelqu'un d'autre
et qui m'échappe
en revanche je reconnais en toi
ce mystérieux retrait
et qui m'assiste.

Írok

Írok, bár a majdani koporsódeszkákba fúródó csavarok
zaja
belemerevedik a gondolataimba,
a feszült várakozás, a félelem,
mi a világ közönyét kizárja.
Írok, s eltávolítom önkéntelen,
kizárom a világot a világba.

Mindegy, hogy New York, vagy Goyave,

mindkettő oly szürke, mint esőben a hegyek, s az este
magánya;
alkalom a gondolkodásra.

Orrom fitosabb a szokottnál így, az ablakszárny tükrében;
s az ott valaki más –, de ismerem;
az a másik, az a titokzatos
valaki is én vagyok.